

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK.

Egy évre . . . 10 K. — f.
 Hat óra . . . 5 K. — f.
 Három óra . . . 2 K. 50 f.
 Egyes számok ára 20 fillér

BARS

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

A kéziratok a szerkesztőséghez küldendők.

Kéziratok vissza nem adtnak.

FŐSZERKESZTŐ: DR. KERSÉK JÁNOS.

Megjelen vasárnap reggel.

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. NOVOTNY ERNŐ.

FŐMUNKATÁRS: JAROSS FERENC.

A hirdetések, előfizetések s a reklamációkat a kiadói hivatalba kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA r. t.

HIRDETÉSEK

□ centiméterenként . . . 4 fillér
 Nyitrtéri közlemények garmond soronként 30 fillér.

Gyakori hirdetők és a felvétel összekötésében levő hird. irodák arrendményben részesülnek.

Tanév végén.

A mai nappal az összes iskolák bezárják a tanévet. Megszűnik a tanuló ifjúság gondja, de ugyanekkor feltámad a szülők aggodalma gyermekeik jövőre életpályája miatt. A jövőre fátyalával letakart Holnap az, amire az ifjúság készül és az a Holnap az, ami a szülőket aggodalomba ejti, mert hiszen a kenyérkereső pályák mindegyikének vannak árny- és fényoldalai s be kell vallanunk, hogy a kenyérkereső pályák ma egyre nehezebbek és nehezebbek lesznek, mert a megélhetésért való küzdelemben egyre többen és többen vesznek részt.

Sok az eszkimó és kevés a foka. A való élet mindig különbözik attól, amit az ifjú képzeletben megrajzol magának, mert a létért való harc elköpeltatja azokat a színes illúziókat, melyekkel a fiatalság jövőre boldogulása iránt viseltetik. Neki is csak úgy kell küzdenie majd, mint kellett apáinak, nagyapáinak, mert az élet nem vet fel új problémákat. Amit ujnak hiszünk, az érzés, a tett s a tettek rugói ugyanazok voltak évezredek előtt s ugyanazok maradnak a jövőben is. Ne mondja tehát senki, hogy unalmas, elcsépelet témával jövünk most is: a pályaválasztás kérdésével. Minden esztendőben az iskolai év bezárása után felmerül ez a probléma és ezerféle változatban sürgeti a megoldást. Az élet egyik legkomolyabb problémája, hogy milyen pályára lépjen a fiú, akinek iskoláztatását befejezték.

Évtizedeken keresztül azt hirdették az szülőknek, hogy neveljék gyermekeiket praktikus pályára, kereskedőknek s iparosoknak, mert a lateiner pálya szerfelett túl van zsufolva. Ma azonban már nincs igazság ezekben a tanácsokban, nincs pedig azért, mert a kereskedelmi s ipari pálya inkább túl van zsufolva, mint a lateiner pálya. Kereskedőnek, iparosnak lenni ma nem a legrózsásabb feladat, aminek oka abban keresendő, hogy nyomasztók a gazdasági viszonyok. A gyárak, a nagyítóke versenye mind nehezebb teszik az önálló, kis existenciák megmaradását; ujabban nagy szerepet játszik az önálló iparosok megmontásában a sztrájk is.

Mindezeknél fogva nem ajánlhatjuk a szülőknek, hogy különös előszeretettel viseltessenek ez, vagy ama pálya iránt. Ma már minden pálya nehéz és küzdelemmel teljes azon fiatalok részére, akik nem bírnak pénzzel vagy összekötötésekkel.

Ezekkel a kvalifikációkkal pedig, sajnos, nagyon kevesen bírnak. Aki

tisztára a maga egyéni, belső értékére támaszkodik, annak nap-nap után mind több akadály gördül az útjába, de ha ember a talpán, ha van benne szaktudás, energia, no meg ha szerencséje van, boldogulni fog akármilyen pályát választott legyen is magának. Adják a szülők gyermekeiket olyan pályára, amelyhez kedvük van. Ez az igazság. Vizsgálja meg a szülő mindenek előtt azt, mihez van kedve a gyermeknek, másodsorban azt, van-e kellő tehetsége s eszerint határozzon. Ezer számra járnak közöttünk a pályát vesztett emberek, akik más társadalmi- vagy munkakörben a helyükön lettek volna és boldogulni tudtak volna. Aki a szülők kényszere vagy beteges ambíciója olyan pályákra kényszerített, melyekhez sem kedvük, sem tehetségük nem volt. Akik önmagukkal meghasonolva szidják magukat s a világot, amelyben boldogulni nem tudnak.

Ismételjük, meg lehet ma is élni akármilyen pályán, bármennyire is túlszűfoiva legyen az. Az akarat, a tehetség és elősorban a pályára való rátermettség biztosítja mindenkinek a boldogulást, ha csak valami váratlan, vagy szerencsétlen körülmény nem jön közbe.

A tapasztalás mutatja, hogy a legjobban boldogul az az ember, aki magyarárn szólna szereti a mesterességét. Áll ez úgy a kézműves és kereskedői foglalkozásra, amint a lateiner és egyéb értelmi foglalkozásokra. Aki kényszerűségből új valamelyes foglalkozást, az nem jó mesterember, az nem fog tudni boldogulni s hamar elbukik a létért való küzdelemben. Ezért különösen figyelmébe ajánljuk a szülőknek, hogy gyermekeik hajlandóságát tartsák szem előtt s a pályaválasztás kérdését inkább a gyermekre bizzuk, mint önmagunkra, mert az erkölcsi felelősség sokkal inkább nehezedik a szülőre, ha gyermekét egy neki nem tetsző pályára kényszerítette.

Szíveljék meg a szülők azt az ellentmondást nem tűrő igazságot, hogy minden munka tisztességes és minden munka kenyeret is tud adni, ha a tudás és szorgalom meg van hozzá.

Aki ebből a szempontból fogja fel ezt a kérdést, az nem fog aggódni gyermeke jövője miatt, mert könnyen és biztosan meg fogja találni a tömérdek életpálya között azt, amelyiken gyermeke magának biztos jövőt és megélhetést fog teremteni.

Magyar nemzeti iskola.*)

Hinni szeretném, hogy talán egy boldogabb jövő küszöbén állunk.

Elvonultak a viharfelhők, melyek kelet felől tornyosultak; vész, pusztulást rejtve retentő méhükben és szakadásig felajzott idegeink ernyedten pihennek. Elmúltak az izgalmas napok, melyeken hol aggódva, hol meg a boszútól áthévílve haragtól szikrázott a szemünk, dobogott a szívünk, melyből a vér pezsdülve száguldott ereinkben. Böven volt rá okunk. Hogy ellenségünk legió, azt tudtuk; de hogy e haza lakói között annyira hiányzik a közös érzelmi egység, a magyar hazához való ragaszkodás, ez írtóztató, ez gyilkos paródiája az egységes magyar nemzetnek. Jó ég, mennyi e hazában az áruló, mennyi tömérdek az utálatos házi patkányunk! Hogy gyűlölnék bennünket magyarokat azok, akikkel egy évezred jó és balsorsa össze nem tudott forrasztani, nem birt egységes néppé gyúrni!

De nem. Téved, aki a falu népét, ezt a békés és türelmes jámbor parasztot okolja. Ettől a nem-magyar paraszttól mi sem áll távolabb, mint a magyarság ellen törni. Ahol nincs kaputos igazgató, hazája ellen törő gaz, ott ez a nép, ez az áldott munkáselem az Isten és Haza szeretetében nem kisebb a színmagyarnál sem. Bizonyoságot tehetnek róla azok, akik velük, köztük és értük munkálkodnak, akik örömlüknek, bánatuknak részestársai. Ott pedig, ahol gyűlölködik, lázadozik a nép, az igazatóktól felbújtogatva teszi. Különösen elhisz a nép minden rosszat, minden gonoszságot azoknak, akiknek hivatása pedig éppen a béke, a szeretet, a megértés hirdetése, belenevelése a népbe, kell, hogy legyen. És téved, nagyon téved az is, aki azt hiszi, hogy az az igazgató azért igazgató, mert fájának fanatikususa. Nem. Pénzszerzésből teszik, ők az ellenünk törők fizetett eszközei csupán. Hiszen ha én fajomat önfeláldozóan szeretem és fanatikus elvakultságomban azt hiszem, hogy azt elnyomják, üldözik és ezért lázítom a törvényes rend ellen: akkor, amikor a hatalom megtorló keze sújtani készül, kiállok a lázadók élére nyitott melllel, hogy a csendőrszurony azt járja át legelőbb. És ők? Oh ők nincsenek akkor sehol; ők sohasem a maguk, mindig csak az ártatlan nép bőrét viszik vásárra.

A letűnt mozgalmas napok nagy tanulság nekünk. Hiszük, hogy azok, akiknek hivatása első sorban örködni nemzetünk felett, azok nyitott szemmel néztek és láttak mindeneket. És ha láttak, akkor könnyelműen nem felejtettek; mert felejtetni nem lehet, nem szabad se most, se a jövőben. Soha, soha!

*) A Barsvármegyei Ált. Tanító-egyesületnek f. évi június hó 14-én tartott rendkívüli közgyűlésén felolvasta Kántor István.

A végtelen nagy és kimeríthetetlen krisztusi szeretet megtanított bennünket arra, hogy az ellenünk vétőnek bármily nagy bűnét megbocsájtani tartozunk, ha ő azt töredelmesen és igazán megbánta. Egy bűnt azonban az én hitem szerint sem a földön, sem az égben nem lehet, nem szabad megbocsájtani: ez a hazaárulás. — És mi, a nembánom nép, azaz hogy nem mi, de a mi sok helyt könnyelmű, tehetetlen hatóságaink hány esetben látják, tudják, hogy itt járnak közöttünk ezek az árulók, némelyike talán diszes állásban, vagyonban emelt fővel néz le és vet meg bennünket büntetlenül, bosszúlatlanul. Vagy ha olyik-olyik törvénykezre kerül — már mint a kicsinyek közül való — és a közvetlen tárgyalás alapján itélő alsó bíróságaink el is ítélik, felső bíróságaink többnyire felmentik rendesen azzal a megokolással, hogy „bár minden egyes vádpont igaznak bizonyult, a vádlott cselekedetei nem merítik ki teljesen a büntető törvénykönyvnek idevonatkozó szakaszát.“ Lehet. Én nem értek hozzá. Csak érzem, hogy az a bizonyos szakasz nem sokat ér, meg hogy annak a magyar bírónak is késő lesz majd akkor konstataálni a „kimerítést“, ha a torkán érzi a kést.

De hát miért nem hoznak a hazaárulásra drákói szigorú törvényt?! Persze, ha lehetne. Az Isten szerelméért, mit szólna erre a világ? Hova lenne az a nagy liberalizmus? Az a sok-sok hazai kém, áruló meg a külföldi csavargó turista, aki állítólag tanulmányozza népünket, fellármázná, ellenünk zúdítaná az európai közvéleményt. Hát miért kell nekünk túrni e csavargó „tudósokat“! Miért nem világosítják fel e fizetett tollú méregkeverőket derék csendőreink, hogy kint tágasabb, mint bent. Azt a pokolfajzatot pedig, mely hazája ellen tőr, amelyet eddig e haza keblén melengedett, hiszalt s amely pedig hálából kigyófullánkös nyelvvel mindig megmarta a ma-

gyart, — könyörtelenül el kell taposni. Európai közvélemény? Mit törődik ezzel egy erős, önértetes nemzet, amidőn a házi baját igazítja el úgy, ahogy a körülmények megkövetelik. Nekünk védekeznünk kell, mert elpusztulni semmi kedvünk. Nem várhatjuk összetett kezekkel, hogy ránk törjenek és legyilkolják a magyart. Akkor igazán sajnálkozással vagy inkább gunyosollyal térne napirendre fölöttünk az a bizonyos európai közvélemény, mondván: egy gyáva, tehetetlen nemzetel kevesebb.

Megmutatták ezek az elmúlt izgalmas napok azt is, hogy mennyire kishitűek vagyunk. Tömeges köztünk a gyászmagyarok. Ezek a csunya halálmadarak annyira megijedtek a felettünk tornyosulni kezdő veszfelhők láttára, hogy rogyott inakkal, reszkette már előre hirdették vesztünket. Hát már ennyire volnánk? Kiveszett volna belőlünk a régi virtus, mely félelmet nem ismer? Ahelyett, hogy tajunkat kiválóságánál fogva győzhetetlen, örökéletre hivatottnak hinnők, tette, harca készen bátor szível néznék szeme közé a vésznek, a helyet a gyáva rezignáció karjaiba dobjuk magunkat, nagy jajongva siránkozunk előre, mint Marius Karthago romjai fölött? Hát hiszen értem én azok szíve aggodását, akik látják elszigeteltségünket a népek tengerében és látták a testvérnek vált nemzetiségeink kárörvendő, gonoszban leledző szándékait mutatkozni a vész legeleső szelölőjére, — és oly nagyon elhagyatottnak érzik a magyart. De ez nem ok a kétségbeeső lemondásra. Gondoljunk a ma élő legkiválóbb magyarra, aki egy hosszú életlen keresztül oly önzetlenül és oly sikerrel szolgálja hazáját, hogy egymaga százazereket nevelt magyarrá, gondoljunk Rákosi Jenő szavaira: „Soha, mióta a világ, annyi magyar ember nem volt a világon, mint most van.“

Nincs okunk a csüggedésre, ha . . . Igen, ha megbecsüljük magunkat és mun-

káljuk a jövőt. Mert azt ne higgye senki, hogy most már minden rendben van, hogy hát búsuljon a ló, elég nagy a feje. Az igazi küzdelem, a munka nemzetünk kiépítésében igazán csak most vár reánk. Ellen-ségeinket meg ne kint, hanem itt bent keressük és tegyük ártalmatlanokká, hogy munkánk áldásos sikerét gonosz/guokkal ne rontsák. Ebből a nagy nemzetépítő munkából meg minden magyarnak ki kell venni a maga részét, fent, lent, a legnagyobbtól a legkisebbig egyaránt. És céltudatosan sziklaszilárd öatudattal kell haladnunk előre kitűzött nagy célunk felé. A bátortalan kapkodásnak itt nincs helye. Vagy: vagy. Magalkuvással célt nem érhetünk. Hanem ehhez aztán egy kompakt, szilárdan összetartó magyar társadalomra van első sorban is szükség. Sajnos, ez pedig még eddig nincs meg. Valóságos szólkakas társadalmunk nem egy osztálya, külön-külön mindig arra fordul, ahonnan neki fúj a szél. Közös eszme, közös akarat eddig nem birt bennünket egy közös szent cél érdekében összeforrasztani annyira, hogy a nagy és szent cél, eszme megvalósításában szerető és megértő testvérek legyünk. Sőt nem ritkán még társadalmunk egy-egy osztálya is üres, léha egyedekre szakadozott, egymástól külön-külön kicsinyes, apró-cseprő individuális érdekekért küzd. Hát ez így nem maradhat, mert akkor igazán itt a vég kezdete. Felre a kicsinyes egyéni érdekekkel ott, ahol a haza, a nemzet jövőjéről van szó! Töltse be lelkünket szüntől az az országvilág előtt ránkfogott s tőlünk milliószor megtagadott sovinizmus. Hanem ne az, mely a nemzeti rakéták pillanatnyi fellobbanásában nyilvánult eddig s amely nemzeti rakéták lehettek a szemre kápráztatók, meg puffogtak is némileg, de amelyek semmi kézzelfogható eredménnyel nem jártak s meg sem ijedt senki puffanásuktól, legfeljebb megmosolyogta. Nyilvánuljon ez a sovinizmus a céltudatos és zajtalan és pilla-

Az Élet vonatán

Hogy bús vonatodra kapaszkodtam, Élet,
Rovom napról-napra a nagy síneket,
Mig lelkem a ködös jövődbe mélyed,
Mögöttem sok édes emlék integet.

Elmarad egyenként minden állomáson
Egy megkezdett álom, egy-egy kis virág.
Más észre sem vette és könnyhullatásom
Bámész, kérdő arccal nézi a világot.

Mi van még előttem? Engemet nem várnak.
Az állomásokon csupa idegen
A jövőnk, a menők, mind lelketlen árnyak
Végignéznék s mennek tovább hidegen.

A méretlen térben, osztatlan időbe,
Csak a multat érzi megroppant szívem:
Tarka jövőddel cseppet sem törődve
Szürke mult emlékéim kesereg híven.

A nagy ismeretlen engemet nem igazat:
Egy két állomással mi lehet tovább?
Hiába csigázza csüggedt vágyainkat
Utól nem érhető fényes délibáb.

Képzetelem szárnyát hiába eresztém
A nagy jövőddé, mint gyors madarat:
Az út végén is csak ott vagyok, hol kezdtem.
A messze megint csak annyira maradt.

Valahol, nem soká, ha ma nem, hát holnap
Egy kis állomáson megáll a vonat,
S amíg mások ismét tovább zakatolnak,
Kiszállók lerázva földi gondomat.

Hogy bús vonatodra kapaszkodtam, Élet,
Fényes álmat szöve kezdtem az utat,
Most lelkem fáslatlan a jövőbe mélyed,
Várja a nagy végédt s tovább nem kutat.

Kersék János.

Elkésített levél

Írta: Farkasné Sipos Erzsi.

Igéretemhez képest mellékelve küldöm
az obajtott könyvet az: Elkésített leveleket.

És most engedje meg kedves Magda,
hogy ez alkalommal — mely valószínűleg
az utolsó lesz az életben, én is elküldjem
az én, tudom régen várt, de ime oly soká
késített leveletem.

Bocsásson meg, kérem, ha gyengédte-
lenül ismét felidézem a multat; de nem a
magam métségére terzem, ezzel még tar-
tozom magának, Magda.

Legyen maga az egyetlen, aki, ha csak
pár percre is olvasson a lelkemben, hiszen
évek óta úgy is hiába vágyott erre, ugy-e?

Élőszóval szerettem volna ezeket el-
mondani; de azok a szomorú szövszke szemek
úgy tudtak könnyöregni, panaszkodni, hogy
valahányszor ajkamra tolokodott a szó, egy
tekintete elég volt arra, hogy elhallgassak.

Igaza volt Magda, hiszen úgy is sokat
szenvettedt azért az egy önfelédtt pillanatért,
mikor szerelmes szívére hallgatva megírta
azt a levelet, amire én csak most — hosz-
szú két év után — adom meg ime a választ.

Hogy miért aláztam meg magát ennyi-
re? Édes kis Magdám, akiről tudtam, hogy
szívének minden dobbanása az enyém volt
egyedül, s akinek száz szerelmes levélnél
ékebben mondta el egy meleg pillantása,
arca pirulása szíve érzelmeit; csak azért,

mert én nem tudok már hinni az álmokban,
Magda.

Nem régen olvastam valahol: „Mindenkinek
meg kell bocsátanunk, aki ellenünk
vétkezett, csak annak nem, aki egy álmutat
megölte. Ugy is olyan álmutalan az
élet. Azért a legnagyobb bűnösök az álmut-
gyilkolók.“

És kétszeresen bűnös az, aki azt az
álmot öli meg, amelyet róla álmodtunk.

Én is ilyen bűnös vagyok Magda! —
Egy kicsit későn találkoztunk mi ketten,
akkor, mikor az én lelkem, a sok fájó
csalódástól, a sok szomorú tapasztalattól
nem hitt már senki és semmiben.

Magában sem Magda.

Dehát akkor miért közeledtem magához?
Miért foglalkoztam vele?

Tudom, sokat felwerült lelkében ez a
kérdés, ugy-e Magda?

Lehet, hogy az egész érdeklődésem
nem volt más, mint intelligens ember vágya
kozása, egy másik intelligens ember tár-
sasága után.

De ugy-e édes Magda ez a maga sze-
relmes lelkét nem elégitette ki; hiszen ma-
ga nem a barátnőm akart lenni, hanem a
feleségem.

És hogy ezért a nagy tiszta érzésért
mit adtam én magának cserébe Magda?
Semmit.

Csak mikor elment innen messze ismeret-
len helyre, ébredtem annak fájós tudatára,

natig sem szünetelő nemzetépítő nagy munkában.

Ebben a nemzetépítő nagy munkában pedig az alapozó munkások lesznek a néptanítók. Nekik kell nagy gondnal, lankadatlanszorgalommal és kiváló szakértelemmel egy olyan erős fundamentumot építeni, hogy erre a nemzeti romok és hatalmas épülete örökidőre felépülhessen. Hanem ehhez eszközök, kiváló jó eszközök kellene a néptanítók kezébe. Ezeket az eszközöket pedig sem az 1868. évi XXXVIII., sem az 1907. évi XXVI. és XXVII. t. cikkek nem adják meg. Erre új törvény kell. Például szolgáljon nekünk ellenségünk, Románia. A török rémuralom következtében századokon keresztül oda gyülekezett és ott menedéket kereső görög, bolgár, szerb, albán meg a jó ég tudja miféle nácio ma már csak volt, Románia nemzetiségi kérdést nem ismer. Nem, mert ott a népoktatás igazán és kizárólag a nemzet szolgálatában áll. Csak nemrég olvastuk egyik nagy fiának, néhai Haret Spiru volt közoktatásügyi miniszterének halhatatlan érdemeit, melyeket hazája kiépítésében szerzett magának. Ő tudott népoktatási törvényt alkotni olyat, amely biztosan célravezető. A Haret-féle törvényről meg azt olvassuk, hogy az csaknem szószó szerint kimondja, hogy „a román állampolgár gyermeke csakis román nemzeti és román nyelvű oktatásban részesülhet, s ha erre az állam egyszerre nem is adja meg az alkalmat mindenkinek, még mindig jobb nemzeti szempontból az iskolánélküli kultúra, ha úgy tetszik a kulturátlanság, mint nemzet érdekeivel nem egyező, vagy azt keresztező, esetleg azzal egyenesen ellentétes érdekeket szolgáló kulturát adó nem román nemzeti iskola.“ Ez az igazi! Szószó szerint be lehet venni a magyar törvénybe annak kihagyásával, hogy „az állam nem adhatja meg egyszerre az alkalmat mindenkinek.“ A magyar állam megadja. És mivel megadja, nem szabad túrni az „egyenesen ellentétes érdekeket szolgáló“ iskolát. Ma-

gyar nemzeti iskola! Ez legyen a jövő jelzője.

gyar nemzeti iskola! Ez legyen a jövő jelzője.

Munkája pedig nagy nemzeti célunk megvalósítását egymást kiegészítve legelől a két szent hajlék: a templom és az iskola; az előbbi az Isten, — a haza, — az emberszeretet, a megértés és béke, az utóbbi pedig az ezeken nyugvó tudomány és felvilágosodottság terjesztője legyen.

Kántor István.

Tanulók öröme, szülők gyönyörűsége.

Mert ilyen volt. Az időjárás is pompásan kedvezett zárdai leányiskolánk szerdai évzáró ünnepségének. Az iskola felé zárdások tömege már jóval 4 óra előtt nem tudták befogadni az intézet tornacsarnokának hatalmas boltzatait, melyek alatt folyt le t. i. az ünnep első része.

A közel ezer növendéket oktató-nevelő iskolakomplexum mindenik fájának növendékserege képviseltette magát az intézet csinos színpadán, hogy a művészet egy-egy mezébe öltözve bemutassa, mint hatolt, munkált egy ismét lefolyt iskolai tíz hónap a leányielken: értelmiek és kedélybeliek terén.

Gondos iskolai értelemfejlesztést példázva pergetek prózában és versben a nyelvek — és közben diakrét módon szöttek bele a hála, tisztelet és szeretet virágául produkciójukba az intézetet a külvilág előtt képviselő szeretett igazgatójuknak, prépostunknak névnapj ünnepelését.

Az ovodás csöppcsoportok és csoportok, a zongorások művészi értékű interpretációján keresztül az élet kemény porondjára kilépni készülő kereskedelmi szaktanfolyamos abiturienteknek biztos tudatossága mint alfa és omega példázta a munka kezdetét és befejezését, mit ezen immár negyedszáz tannerős intézetünk a nevelés terén végez. Amit a modern élet, a társadalom különböző rétegeinek speciális érdeke és kívánsága az iskolától megkövetelhet, mindaz feltartult a lélekemelő ünnepségben gyönyörködő halgatóság előtt.

Ezuttal nem részletezzük a kedves műsor egyes pontjait. A szereplők arcán tükröződő örömről a szülők szívében ünneplő gyönyörűségekre úgy sincs elég szép kifejezése

nünket, mi ketten a közeli menházba menekültünk, a többiek egy vendéglőbe.

Két teljes óráig voltunk teljesen egyedül, az életben először és — utóljára Magda.

Ekkor szerettem volna valamit beszélni a multról, maga azonban olyan könyörögve nézett reám, hogy elhaltgattam. Majd szomorúan a jeggyűrűjére mutatott.

Igaza volt Magda, hiszen én akartam, hogy így legyen. Ha akkor nem szóltam, míg nem volt lekötve, most igazán nem lett volna értelme.

Mindazonáltal kérem, az ígért könyvet fogadja szívesen és — ah! de minek folytassam tovább.

Ugy tudom, egy hét múlva lesz az esküvője, sok szerencsét! Kezeit csókolja Fehér Miklós.

Ezt a levelet és a mellékelt könyvet Fehér Miklós pár nap múlva ezzel a rövid értesítéssel kapta vissza: Csomag kézbesíthetetlen, a címzett meghalt.

Egy rövid napi hírből aztán azt is megtudta Fehér Miklós, hogy véletlenül nagyobb mennyiségben bevett morium-cseppek ölték meg a kis Magdát. De vajjon csakugyan véletlen volt-e az egész?

És éppen egy nappal az esküvője előtt.

a nyelvek. Ezuttal inkább arra akarunk rámutatni, hogy ez a világ elé kíváncsnak nem akaró, de szorgos apáca-munkásságban évről-évre öregedő érdemű intézete városunknak, amellet, hogy a mult értékes iskolahagyományait tisztelettel fejleszt, teljes mértékben megérti egy új pedagógiai kornak előretörő szellemét is.

Ugyanis az ünnepély második részében, mely az intézet gyakorlati telepeit magába foglaló Várkert egyik tágas porondparcelláján ment végbe, olyan jelenséget láttunk, mely kétségkívül mutatta a modern szervezkedést s melyet ott véltünk felfedezni, hogy zárdai iskolánkban a testnevelés is harmonikusan egészíti ki leányainkban az élet súlyosabb problémáit, a kenyérkereset elé való állításának kérdését, a női nemnek ezt a mind fontosabbá való érdekét. Még csak néhány év előtt is szinte lehetetlen illetlenségnek tartották volna, hogy egy apáca tapasztalásos tenyerű nézőközönség előtt kétszázhusz serdülő leánykát tornáztasson, vezényeljen az Isten szabad ege alatt.

Valóban érdekes, fényképezésre méltó volt a kép! az élet-erő és egészséget jelentő bajos mozdulatai, szemgyönyörködötő alakzatai az egymásután elvonuló kisebb-nagyobb leánytáboroknak csak úgy, mint azok kerete a gyönyörűséggel betelni nem tudó közönségnek tömött gyűrűje, mely a tágas tornatért eleven sörényként körülfolyta.

Derék Tisztelendő Nővéreink, kik a tér egyik sarkában szerényen vonultak meg, nemes önzéssel gondolhattak végig a tanévben át teljesített fárastó munkájukra, büszkén mutathattak az elért eredményekre s örömmel tapasztalhatták a város közönségének az ő fontos, a nemzetnevelésben résztvevő munkásságuk iránt való érdeklődését. A Prépost pedig találon figyelmeztethette bucsuzatójában a növendékeket — végleg távozókat, újra visszatérőket — a vallásos és erkölcsi érzés és cselekedetek gyakorlásának szükségére mellett a munka jelentőségére. Hogy a női nemre is hovatovább jobban kiterjedő önálló életfenntartás a tisztességes kenyérkeresetnek jelentős társadalmi kérdése az értelem fejlesztésén túl a munkát győzni hivatott testnek észszerű fejlesztését is elvárja a leányiskoláktól, s hogy ez miként oldhatják meg azt a reá varó feladatot: mindezeket tanúságosan mutatta be zárdai iskolánk f. tanévi záróünnepségén. — Ha az érzelmekről is szokás volna statisztikát vezetni, ezen az iskolai alkalmatosságon ott volt leánygyermekes anyák és apák gyönyörűségének összegezése ugyancsak munkát adott volna a tanulók örömen túl a szülői hála skáláját is megállapítani hivatott statisztikusnak.

Vivat, csecat fioreat!

Tanügyi statisztikus.

Különfélék.

— **Tanulmányi kirándulás.** A lévai tógimnázium hatven növendéke *Vándor József, Fehér Flórián és Blánár János* tanárok vezetése alatt a folyó hó 23-án kirándulást tettek Budapestre, hogy a fővárosi állatkertet s e mellett egyéb nevezetességeit megtekintsék. Kora hajnalban váratlan pontos sággal gyülekeztek a lévai vasútállomáson elemezősávjával és egyéb jókkal megpakolva. A diákok részére a m. kir. államasutak üzemeltetése külön Pulman kocsiat állított a pálya udvarra, melyet Parkány-Nánán a gyorsvonathoz csatoltak. Az egész uton a legjobb hangulat uralkodott. Megérkezvén legelőször is a kir. Curia vestibuláját, majd az országházat nézték meg. Itt egy alkalmasított részletes magyarázattal szolgált. A képviselőház üléstermében nagy érdeklődéssel szemléltek a parlamenti csaták színhelyét; egyik-másik meg nem állhatta, hogy meg ne próbálja, hogy esik az ülés a miniszteri bársonyszékben. Persze nem minden humor nélkül, mert az egyik ki is jelentette, hogy addig nem nyugszik, míg idáig nem küldi fel magát. Innen a Dunapart szobrait, majd a propelleren átkelve budai királyi várpalotát, a Mátyás-templomot, a Halászbástyát nézték meg, majd visszajövet a földalatti vasuton az Andrássy-uti köröndre jöttek. Innen gyalog

hogy most eltassítottam magamtól azt az egyetlen embert, aki az életben engem igazán szeretett.

És én egy szóval sem tartottam vissza, engedtem, hogy elvegye tőlem egy másik, pedig csak egy szavamba került volna, tudom, itt maradt volna nálam örökre.

De a végzet utai olyan kifürkészhetetlenek Magda. Még egyszer találkozunk kellett, s most már tudom, csak azért, hogy annál fájóbban éreznem, hogy mit vesztettem.

Ugy látszik, a sors tartozott ezen elégtétellel magának, Magda.

A nyáron egész véletlenül egy fürdőben találkoztunk, maga egy nagynénijét kísérte el oda. A szobánk egy folyosón volt, a gyakori találkozás kikerülhetetlen volt. Közös ismerőseink révén csakhamar egy társaságba kerültünk.

Természetesen úgy üdvözöltük egymást, mint két idegen.

Csakhamar megismertem azt a másik embert is, akinek a gyűlöletét már akkor ott hordta az ujján, s kiről én kénytelen voltam elismerni, hogy minden tekintetben méltó magához.

És még is talán soha sem éreztem jobban, mint e napokban, hogy maga még mindig az enyém egészen. Ezer apró szál fűzte hozzám minden eskü, minden ígéretnél erősebben. Egy kirándulás alkalmával emlékszik Magda? — vihar lept meg ben-

a városligetbe vonultak, hol a Vampeticében megebédelték. Ebéd közben egy pesti élelmes fotografus le is fényképezte őket. Ebéd után megtekintették Feszi híres körképét, a magyarok bejövételét, a melynek szépsége megragadta figyelmüket. A kép egyes részleteit egy alkalmasított magyarázta meg. Innen az állatkertbe tértek, ahol az állatokat és madarakat tekintették meg. Az utjonnan alakított s a megtekintésre valóban érdemes állatkert igen sok látnivalót adott a diákságnak, úgy hogy egész délutánt csaknem ott töltötték. Kedves és ártatlan örömmel forogtak mindenfelé s az illedelmes, minden tekintetben fegyelmezett kis csapat a közönség jóleső rokonszenvével találkozott, úgy hogy többen meg is kérdezték, hogy hova valók a kedves fiúk? Volt is látni való bőven. Tapasztalatokban gazdagon gyülekeztek a nyugati pályaudvaron, hogy a hét órai vonattal induljanak vissza. Hazafelé is a legvidámabb hangulat uralkodott s még akkor is szólt a vidám dal, mikor éjfélkor a vonat a lévai állomásra berobogott. Persze volt dicsekvés ideháza. Csak hálával és köszönettel tartoznak a szülők a vezető tanároknak, akik valóban alapos türelemmel és szeretettel gondoskodtak az egész ut folyamán növendékeikről.

Tisztújító közgyűlés. Körömcz-bánya város e hó 24.-én Mailth István alispán elnöklésével megtartott általános tisztújító közgyűlésén polgármesterré *Semethanovics József*, közigazgatási tanácsnokká *Suhajda Károly*, gazdasági tanácsnokká dr. *Szevák József*, főügyésszé dr. *Schindler Artúr*, tőzsémnevővé *Budinszky Sándor*, számvnevővé *Jeszenszky József*, penztárnokká *Schnabel Gyula*, levéltárnokká *Wagner Ede*, mérnöké *Fencs Mór*, számtiszte *Felcz József* eddigi tisztviselők közfelkiáltással, rendőrovoasá pedig dr. *Henszelmann Alsdár* 11 szótöbbséggel választott meg.

Berkó István áthelyezése. A honvédelmi miniszter — mint értesítünk — *Berkó Istvánt*, a lévai m. kir. honvédszázalóalj századosát Budapestre helyezte át. Az áthelyezés *Berkóra* néve szép kitüntetés ugyan, amelyhez mi is szívtől gratulálunk, — de egyuttal öszintén sajnáljuk távozását, mert a katonai erényekben ga dag százados, akit a király rövid idő előtt kiváló érdemeiért a „Signum Laudis“-szal tüntetett ki, — katonai pályájának legnagyobb részét *Léván* töltvén el, teljesen összeforrt velünk s úgy tiszteltük és szerettük őt, mint földinket, aki kedves és előzékeny modorával általános szeretetet virított ki magának és városunk társadalmi életében is igen tevékeny és e ökei szerephőit töltött be. Amidőn fejő szívvél tücsúzunk el tőle, melegen óhajtjuk, hogy kedves családjával együtt a székesfővárosban is telje meg boldog otthonát.

A női keresk. szaktanfolyam vizsgálja. A kor színvonalán álló és folytonosan fejlődő irgalmas nővérek intézetében tudvalevőleg az 1912—13. tanévre nyílt meg először a női kereskedelmi szaktanfolyam, amelynek növendékei e hó 25.-én, délelőtt tettek le az évszázó vizsgálatot, melyben a szülőkön kívül több tanfolyam és kereskedő is megjelent. Öszinte örömmel konstatálhatjuk, hogy városunknak ezen legújabb tanintézete már az első tanév végére is a legzesebben oldotta meg nehéz feladatát s ezzel fényesen igazolta a hozzá fűzött várakozást, amiért öszinte hálával kell megemlékeznünk a tanfolyam megteremtője s a legapróbb részletekre is gondos szemmel ügyelő igazgatójáról, *Báthy László* prépost-plebánosról és a derék tanári karól, melynek tagjai: *Baumli M.*, *Apperius, Lázár M.*, *Ervin, Schmack M.*, *Alerina* irg. nővérek, *Kriek Jenő* tan. kép. intézeti igazgató, *Sinkovics Ferenc* főgimn. tanár és *Schubert Tódor* takarékpénztári pénztáros voltak. — A növendékek alapos, értelmes, precíz és önálló gondolkodásra valló teletel arról győzték meg a szépszámú hallgatókat, hogy az eredmény minden tekintetben sikerős s hogy ennek elérésében a vezetőség és tanári kar kiváló és szakavatott működése a növendékek kitartó szorgalmával haróttve járt. Különösen meglepetéssel láttuk, hogy egy év leforgása

alatt mily nagy ügyességgel sajátították el a növendékek a gyors- és gépirást, a könnyvített, váltóimér, német levelezést, amelyeknek mindgyike egészen ismeretlen fogalom volt előttük. — A vizsga színhelyén, a tágas teremben, egy hosszú asztal csaknem roskadásiig volt megrakva a növendékek számtani, könnyvíteli, magyar és német levelezési, gép- és gyorsírási dolgozataival, amelyeknek sebbnél-sebb és tartalmilag is kifogástalan kiállítása szintén arról tanuskodott, hogy ugy a tanári kar, mint a növendékek a legkomolyabban fogták fel a tanfolyamnak a gyakorlati életre kihető nagy és üdvös befolyását; a rövid tíz hónap alatt sok és hasznos munkát végeztek, amely bizonyára bőven meg fogja teremni áldásos gyümölcseit. A tanfolyam kiváló sikere mellett bizonyít sz is, hogy a levizsgázott 37 növendék közül *jeles* bizonyítványt kaptak a következők: *Akúcs Margit*, *Farkas Olga*, *Jaross Margit*, *Reitmann Edit*, *Robonyi Géza*, *Teszák Erzébet*, *Árway Mária*, *Berger Ilona* és *Grapka Olga*. A többi növendék bizonyítványa is általában igen jó. Ily eredmény után a legnagyobb reményeséget fűzzük a szaktanfolyam jövőjéhez is.

Találkozás 20 év után. A lévai főgimnáziumnak azok a volt tanulói, akik 1893.-ban tettek érettségi vizsgát, szombaton, e hó 28.-án kúszéves találkozóra gyűltek össze a gimnáziumban, tanulmányaik egykori színhelyén. A találkozóon megjelentek: dr. *Boleman János* vármegyei főorvos, *Dombay B.* Narcisz bercecsrendi tanár, *Fendt Vilmos* közleji jegyző, dr. *Holló Béla* szolgabíró, *Leidenfrost Adó* f, gyárigazgató, *Matusovics Pcter* kir. alelőfőügyelő, dr. *Olgay László* miniszteri titkár, dr. *Riffer Geza* városi tisztviselő, *Szentiványi Endre* járási számvnevő, p. ü. számvizsgáló, dr. *Szilágyi Ernő* törvényesbíró, *Valach István* p. ü. számvizsgáló és *Varsányi Antal* Ganz-gyári osztályvezető. A húz év előtti érettségi vizsgát 21-en tettek le, ezek közül meghalt három, távolmaradt hat és megjelent tizenkettő.

Közgyűlés. A Lévai Kerületi Munkásbiztosító Penztár ma délután 3 órakor a városi székház rugterében tartja meg VI. évi rendes közgyűlést, amelyen tárgyalni fogják az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentését az 1912. évi zárszámadást s mérleg előterjesztését és megválasztják az igazgatóság és az öszes bizottságoknak rendes és póttagjait.

Az érettségi eredménye. A főgimnáziumban szerden delelőt fejezték be az érettségi s utána kihirdették az eredményt, amely várakozáson feiből igen jól sikerült és egyaránt dicséret a tanárok buzgó működését és a tanulók kiváló szorgalmát. Érettségire jelentektek tízenyőcan. Levizsgáztak mindnyájan. *Jelesen* érettek: *Kálnay Károly*, *Kuczab László*, *Nyúli József*, *Papp Dezső*, *Vojnarovszky Gyula*, — *jól* érettek: *Bányai Sándor*, *Duba Kálmán*, *Verő Arnold* és *Wicsak Hugó*, — *érettek*: *Adler Hugó*, *Benkovics Zoltán*, *Csikely József*, *Csikely József*, *Hetzler Géza*, *Schweinecker Béla*, *Tóth Sándor*, *Tuma Zoltán* és *Vorák Lajos*. — Az érettségi vizsgán *Albrecht János*, a pozsonyi tankerület főigazgatója elelőlt, aki buzditó beszédet intézett az életbe kilépő ifjakhoz és meleg, elismerő szavak kíséretében hirdette ki az iskolára és annak tanulóira egyaránt kedvező és örvendetes eredményt.

Tanárok kinevezése. A vallás-és közoktatásügyi miniszter *Frank Antalt*, a lévai állami tanítóképző-intézet segéd-tanárát, a IX. fizetési osztályban rendes, — *Schaffer Ferenc* okleveles tanítóképző-intézeti tanárát pedig a lévai tanítóképző-intézethez a X. fizetési osztályban segéd-tanárként nevezte ki.

Uj pensió. A budapesti *Lorántffy Zsuzsanna egyesület* nagy hianyit igyekezett pótolni azzal, hogy a fővárosban élő magános nők és a vidékről tanulni fejlődő fiatal leányok részére megnyitotta a „*Lorántffy-pensiót*“. Most a nyári szünidei hónapok alatt a Budapesten rövidebb ideig tartózkodó úrnők is kellemes otthont nyerhetnek

ott teljes ellátással napi 4—8 korona árban. Bővebb tájékoztatással szivesen szolgál a vezetőség IX., Caillag-utca 4 szám.

Posta- és táviró-gyakornoki állások. A kereskedelmi miniszter a postahivataloknál és távbeszélőnél betöltendő gyakornokjelölti állásokra ez évi július hó 15.-én lejáró határidővel pályázatot hirdet. Az állásokra csakis azok folyamodhatnak, akik főiskolát, középiskolát vagy ezekkel egyenrangú más tanintézetet sikeresen elvégeztek, 18 éleüket már betöltötték és magyar állampolgárok. A pályázat feltételei bármely postaiigazgatóságánál megtudhatók.

A tanonciskolák évszázó ünnepele. A város által fenntartott kereskedő-égy iparos-tanonciskolák együttes évszázóünnepéje június 22.-én, d. e. 11 órakor, a r. k. elemi főiskola IV. osztályú termében tartott meg, mely ez alkalommal szűknek bizonyult a tanuló ifjuság és a nagy számmal megjelent vendégek befogsdására. A tanulók szabatos éneke és több talpraesett szavalt előhangzása után *Ghimessy János* iparos-tanonciskolai igazgató, az iparososztályt érdeklő beszédet tartott, melynek kapcsán üdvözölte a város előjáróságának képviselőjét, ifj. *Klain Ödön* főjegyzőt és a jelenlevő vendégeket, majd *Kriek Jenő*, a kereskedő-tanonciskola igazgatója intézett buzditó szavakat az ifjusághoz, kiemelve a város közönségének áldozatkésztségét, amely negyben hozzájárult iskoláink jóhírnevének megalapításához. Ezután ifj. *Klain Ödön* városi főjegyző megszívlelesemelítő és tanulságos beszédében vallásos erkölcsös magaviseletre, hazafiasra és munkálkodásra serkentette az ifjuságot, melyről zönnve egyuttal azt a fáradságos munkát, melyet a tanárok az egész éven át a tanulók nevelése és oktatása érdekében kifejtettek. Végül a kiválóbb tanulók megjutalmazására került a sor. Pénzbeli jutalmat nyertek a III. osztályt végzett következő tanulók: *Bugár Kornel* Füzely Lajos géplakatos tanítványa és *Gilányi László*, — *Takács Mihály* szobafestő tan., — kik a vall. és közokt. miniszter 50 koronas adományát megosztva kapták; *Himmler Hugó* keresk. — *Schönstein Henrik* üzletében — és *Hruskovics László* — *Tulacsy József* lakatos tan., — pedig a *Lévai Casinó* 2000 koronás alapítványának kamataiból részesültek 40—40 kor. jutalomban. Jutalomkönyvet kapott 6 kereskedő és 28 iparos tanuló. A szép ünnepegy — melynek rendezéseért *Szvarba Endre*nt, az *Inas Ottó*nt vezetőjét illeti elismerés — a Himnusz elenklésével ért véget.

Uj postautalványok. A kereskedelemügyi miniszter rendeleteiből kifolyólag új postautalvány-blanketták kerülnek forgalomba. Az új postautalványok szelvénynek helyet átllykogatott kuponok fogják elfoglalni, mert így könnyebb lesz a szelvények letétele. Az új postautalványokra azonban még várni kell a közönségnek, amíg a régiék el nem fogynak.

Tanítói továbbképző tanfolyam Lévai. A lévai m. kir. elemi tanítóképző intézetben a folyó tanév nagy szünidejében tartandó tanítói továbbképző tanfolyamra a vall. és közokt. m. kir. miniszter 95 tanított vett fel, kik közül 30 teljesen állampolgálys. A barmegyei tanítók közül tövettve: *Nyitrai János* berakaljai, *Schott Ferenc* alsópeli, *Prager Kálmán* újbányai, *Ákúcs István* tőrei, *Szarka Zsigmond* szódói, *Végh István* vámosladányi, *Báty István* nagyodi, *Szekely Béla* alsószecsei, *Soós Geza* barbaracska, *Tóth István* lévai, *Bányai Ferenc* lévai, *Patak Kálmán* ágói, *Hanissó János* csatai, *Juhász Jenő* kővári, *Androvics Gyu* a fajkúrti, *Róth Gyula* nagyasói, *Tóth Béla* lüti, *Czomba Győző* nagyköszmályi tanítókat. A tanfolyam előadásai július hó 1-én kezdődnek.

Parkmulatság. A lévai iparos ifjuság a Kakai szőlőkben levő sporttelepen, június hó 6.-án táncra egybekötött tártörtő táncmulatságot rendez, amelynek tiszta jóvedelme fele részben a Sportegylet, fele részben pedig a József Kir. Herceg Szanatórium Egyesület lévai fiókja javára fordítottatik. A parkmulatság, díjküldzés és sportversenyek delután 2 órakor kezdődnek,

A tánc kezdete este 8 órakor. Lesz szepentin és confetti csata. Világposta. — Este fél 9 órakor nagy tűzijáték. A mulatság, amely iránt — mint értesülünk — élénk érdeklődés nyilvánul, — igen kedélyesek és sikerültnek ígérkezik. — Beépülj: személyjegy 1 K. 60 fillér, — család-jegy 3 korona.

Tanulmányos kirándulás. A vihayepeszerényi Állami elemi népiskola felsőbb osztályu tanulói — *Honvéd József* és *Tóth Lajos* tani ók vezetése mellett — folyó évi június hó 21-én lerándultak Lovára. A kedvezőtlen időjárás egy kisét mozgavarta kirándulásukat, de azért sokat láttak és tapasztaltak a városban. Először is megnézték az új tanítóképző monumentális épületét, amelyben különösen a ritkaság csoportosítása és kiváló kézügyesítő munkák kötötték le a gyermekek figyelmét. A tanítóképzőből a honvédek siremlikéhez mentek s lerótták a kegyelet adóját. Rövid pihenés után megtekintették a régi tanítóképzőt, főgimnáziumot, a Tanítók Házát, a villanytelepet, hengeralmot, városházát, a honvédek laktanyáját, stb. A tanulók és derék vezetőik a róm. kath. elemi fiúiskola egyik tantermében jól kipihenvén az ut faradalmait, *Bányai Ferenc* kalauzálása mellett megnézték még a Perc csatorna mesterségesen készített szifonját is, amelyről figyelemmel hallgatták a nyert magyarázatot. A vár udvarán tartott pihenő es étkezés után kimentek a vasuti állomásra s onnan este — bő tapasztalattal s kellemes emlékekkel gazdagodva — hazautaztak. A tanulókat büszkeséggel töltötte el az a tudat, hogy az uti költséget saját szorgalmukkal szereztek meg, amennyiben a kirándulás céljára játszották el június hó 8-án *Lovecky Ernő*nek kedves színdarabját „A kis honvéd”-et. Az előadás jövedelme 76 K. 45 f. volt. — Feleltettek: *Londe Géza* 5 K., *Fizély Imre* 2 K., *Káldrovits József* 2 K., *Nagy Ilona*, *Arvay János*, *Horánszky Aranka*, *Zseldik Nándor*, *Horváth József* 1—1 koronát.

Öngyilkosság. Lapunk zártakor értesülünk a szomorú tényről, hogy *Rácz János* városi tanácsnokot tegnap delután a Kosuth-utcában levő lakásán halva találták. A tanácsnok elmezavarában önkézével vetett véget életének.

A F. M. K. E. igazgatósági ülése. A F. M. K. E. igazgató-választmányra nagy érdeklődés mellett tartotta meg tavaszi gyűlést Nyitra. *Gyürky Géza* dr. ügyvezető alelnök előterjesztette az elkövetkező időszak jelétését az egyesület munkásságáról, amely részletesen ismerteti az egyesület által fenntartott 31 kérdésvót s az ifjúsági egyesület, daloskörök és műkedvelői társaságok tevékenységét. Eihatózota a gyűlés, hogy az egyesület évi közgyűlést az idén szeptember hónapjában tartja meg.

Új vállalat vármegyénkben. E hó 25-én tartotta alakuló közgyűlést a „Kachelmann-fele zaitvavölgyi koszenbánya betéti társaság” Vihnyén. Ezen betéti társaság azon célból alakult, hogy közel 15 évi üzem-zűnet után az elbedezési és kosztolányi szénbányákat újból művelés alá vegye. Szakliva a régi művelési rendszerrel teljesen racionális alapon, nagy előkészületekkel lát az elbanyagolt bánya üzembe helyezéséhez, s biztató jelek mutatják hogy egy életképes, vármegyénk ipari életére kecségetető vállalat alakult meg. A megalakult betéti társaság tagjainak a száma 6. Elnöke: *Kachelmann Károly* gépgyáros. A vállalat igazgatója *ifj. Baumerh Dani* bányafőmérnök, akinek az egész vállalat megalkotásán már most is nagy érdemei vannak, s akinek kezdeményezésére s fáradságtalan utánjárására lett vármegyénk egy életképes vállalat gazdagabb. Ez örvendetes esemény főként mi is csak örömlünknek adhatunk kifejezést, s az új vállalatunk egy „Jó szorencsét” kívánással a legzobb sikert kívánjuk.

Behívás tanfolyamra. A vallás-és közoktatásügyi miniszter *Ghimessy János* róm. kath. elemi fiúiskolai tanítót, az iparostanonciskola igazgatóját a július hónap-

ban a kereskedőtanonciskolai tanítók részére Szegeden tartandó négy heti tanfolyamra hívta be.

Beiratások. A női kézimunka tanfolyamra és a női kereskedelmi szaktanfolyamra az előlege beiratások június hó 1—3 napján reggel 8—11 óráig eszközöltettek az hg. nővérek intézetében.

Az O. M. N. E. alakuló gyűlése. Az Országos Magyar Népnyelvelődési Egyesület Budapestben 1913. július 4-én, d. e. 10 órakor a régi Országház (Főherceg Sándor-utca) üdötermében tartja alakuló gyűlését. A dicsőítőképet dr. *Jankovich Béla* vallás-és közoktatásügyi miniszter vialta el. I. Az alakuló gyűlés tárgysorozata: 1. Megnyitó. Tartja *Fábán Aladár* (Ig'ó). 2. Ünnepi beszéd. Mondja *Rákosi Jenő* főrendiházi tag. 3. Esetleges felzárólatások. 4. Az elnök-ves, tisztikar es választmány választása. 5. Intézkedés az alapszabályok megállapítására. II. Délután 4 órakor a régi Országház üdötermében előadó ülés. Tárgysorozata: 1. A remzeti eszme apo'ása. Előadja *Harasnyai Ferenc*. 2. A magyar faj misztioja. Előadja *Mezey István*. 3. A turáni fej történelmi hivatása. Előadja *Dibó-Bige György*.

Miniszteri biztosok a népiszkolákban. A jövő tavévre a népiszkolák érdekes újítás fog életbelépni. A hatodik osztályt végző futanulókat külön vizsgáztadják le egy miniszteri biztos jelenlétében, akit a kultuszminisztérium küld ki. A bizonyítványokat is kell adni minden hatodik osztályt elvégzett tanulóknak és ezt is a miniszteri biztos írja alá, mert különben a bizonyítvány nem érvényes. Ezen újításra azért van szükség, mert az új képviselő-választási törvény értelmében a végbizonyítvány felmutatásával nyernek jogot a hat osztályt végzettek a választásra.

Mészárszéki hus lebélyegzése. Fölmerült esettől kifolyólag elvi határozatban mondotta ki a belügyminiszter, hogy aki a meszárszekben levő állat husát hamis bélyegzővel látta el, csafás vétségébe esett.

Tilos lesz a foszforos gyufa árusítása. A foszforos gyufa előállítását tudvalevőleg 1913 július elséjére a törvény betiltotta. A kereskedelmi és iparkamarák feiratban kérték a kereskedelemügyi minisztert, hogy a tilalom életbeléptetésének határidejét ez év december 31-ig hosszabítsa meg, mivel egyes kereskedőknek még nagy mennyiségben van foszforos gyufa raktáron.

A miniszter, értesülésünk szerint, a kamarák kérését nem tartja teljesíthetőnek. Ilyen körülmények között a foszforos gyufák árusítása 1913 július 1-től tilos. Ezen a napon új foszforos gyufát sem árusítani, sem raktáron tartani nem szabad. Ellenben papirtokokban levő foszformentes kénes gyufát továbbra is akadálytalanul lehet árusítani.

Egy fürdő elárverezése. Rajec, ez a kies fekvésű trencsénmegyei fürdő, dob alá kerül. Az árverés — mint írják — július hó 1-én lesz megtartva. A fürdőt fogyatékos berendezéssel, de főleg a kedvezőtlen pénzügyi viszonyok juttatták esődbe.

Szappanos viz oly anyagokat tartalmaz, melyek a kerti pázsitr, zöldséges talajra s gyümölcsökre jó hatást gyakorolnak. Számos kártékony rovar tönkre tesz na. Szappanos viz es felold több rendbeli nehezon oidekony trágya anyagot. Télen a konyhakertbe vagy gyümölcsösbe minden higitás nélkül öntöhető ki, azonban a nyári időben csakis ósztörös vízmennyiséggel higitva, szabad azt használni, aktor a veie kezelt növények a nyár folyamán üde es buja tenyészete jutalmazza faradozásunkat.

Új rend a szódavizgyártásnál.

A belügyminiszternek egy kiadott rendelete szerint jelenleg tiros egy liternél nagyobb üvegben szikvizet árusítani. 1916 évtől kezdve pedig csak hat deciliter tartalmuk lehetnek a palackok.

Az élelmiszerek ára és a nap-

szám a IV. században. Sokszor halju emlegetni azokat a bizonyos régi jó idöket önkéntelenül is panaszra nyitok az aj-és élelmiszerek drágaságáról és az óriási napzámokról panaszokodik. Es mégis vol-

tak idök, éppen azokban a sokat emlegetett régi jó idökben, mikor mai pénzzel mérve sokkal drágább volt az élelmiszér és napzám, mint ma. Dicolecian császár korában a IV-ik század elején egy középzszerű fácsán ára a mi pénzünk szerint százhatvan korona, egy hizalt ludé százhusz korona volt. Egy font marhahus rendes ára hét korona, a d'sznóbusz tíz korona volt. Egy font vajért hat koronát fizettek, egy font turó öt koronába került. Egy véka zabért tizennyolcz koronát fizettek. Egy ciztomért 16 koronátadtak. A napzámások és mesteremberek akkor éltek aranykorukat, egy kömves 36 koronát keresett egy nap alatt.

APRÓSÁGOK.

Rovatvezető: *Zuhany*.

Bizonyosan vak. Feleség: Szeretném tudni, hogy ez a koldus, akinek a husz fillérest adtam, csakugyan v.k-e? — *Férfj:* Mit mondott? — **Feleség:** „Koszónóm alásán, szép kisasszony.” — *Férfj:* Egészen bizonyos, hogy vak a szegély.

Kérdés. Kivel beszél a papa, manuskám? — **Ön-**magával. — **Es hallja magát? Hiszen süket!**

Közönség köréből.

Nyilvános köszönet.

Városunk IV. tizedének polgársága *Nyiredy Géza* úr utján 30 koronát juttattott a tizedvagyomból a szegénysorsú tudóbetegek támogatására.

Fogadják a nemesszívü adakozók ezuton is hálás köszönetünket.

Léva, 1913. jun. 23.

Arvay József
pénztáros.

Dr. Laufer Lipót
rendelő orvos.

Hivatalos közlemény.

4287—1913 szám.

Meghívó.

Léva r. t. város képviselőtestülete a f. évi június hó 30-án d. u. 4 órakor a városház nagytermében rendes közgyűlést tart, melyre a képviselőtestület tagjait tisztelettel meghívom.

Léva, 1913 évi június hó 27.

dr. Mocsy Ába
polgármester helyettes.

Irodalom és művészet.

A Magyar Figyelő most megjelent számának éten a szerkesztőség a laptól ideiglenesen megvó Gróf Tisza Istvánegyniségét és jelentőségét meltaja. Gr. Tisza István ugyanis miniszterelnökké való kinevezése folytán megválnak a szerkesztőbizottság elnök-ségétől és a lap legközelebbi számában fogja kifejezni a lappal szemben fennálló viszonyat. „Horvátország nemzetiségi viszonya” cím alatt *Benischer Arthur* igen értekes dolgozatot irt, nagyon aktuális *Laurentai Vilmos* dr. tanulmánya, a „Magyar Köztársaság”-ról, *Gesztesi Gyula* *Apponyi Rudolf* gróf utján „Egy magyar diplomata a júliai torradalomban” címet viselő tanulmány irt, amely szívevel és visszaemlékezéseivel élénk érdeklődésre tarthat számot. A szépirodalmi részben *Somlay Károly* novelláját találjuk, míg a gazdag *Feljegyzések* rovata egészíti ki a lap változatos tartalmát. A Magyar Figyelő előfizetési ára egész évre 24.—, félévre 12.—, negyedévre pedig 6.— korona. Szerkesztőség és kiadóhivatala VI. Andrássy-út 16. szám alatt van.

Lévai piaciárak.

Hovatvétel: Dr. Horváth Gyula rendőrkapitány.
 Buza m. másszánként 20 kor. 40 fillértől
 20 kor. 60 fill. Kétszeres 17 kor. — fill. 18
 kor. 40 fill. Rossz 17 kor. 40 fill. 17 kor.
 80 fill. Arpa 15 kor. 60 fill. 16 kor. 40 fill.
 Zab 20 kor. — fill. 21 kor. — fill. Kukorica
 15 kor. — fill. 17 kor. — fill. —
 Lencse 60 kor. — fill. 62 kor. — fill. —
 Bab 23 kor. — fill. 24 kor. — fill. —
 Köles 12 kor 80 fill. 13 kor. 40 fill.

Az anyakönyvi hivatal bejegyzése

1918. évi jun. hó 22-től 1913 évi jun. hó 29-ig
 Születés.

A szülők neve	A gyermek neve	A gyermek neve
Fekete János Bíró Julianna Satribula József Viencze E. Knapp Géza Schwitzer M. Kiss László Janovák Mária Bergér Ernő Schlesinger S.	fiú leány leány leány	József Anna halva szül. E'el Margit Lili

Házasság.

Völégény és menyasszony neve	Vallása
lfjbb. Konez József Nyulász J.	ref.

Halalozás.

Az elhunyt neve	Kora	A halál oka
Ferusz Mária Vanóai Mózes	16 éves 8 hónap	Égési sebek bélhurut

Nyilttér.

Nyaralásra

rendkívül alkalmas lakás konyha használattal Garamrudnón kiadó. Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

440—1913 vég. szám.

Árverési hirdetés.

Albírtott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102 §-a értelmében közhírré teszi, hogy a bpesti ker. bank és Váltó tszék mint hat. 1913 évi 889 15 váltó számú végzése következtében Dr. Darányi Gyula bpesti ügyvéd által képviselt a „Gazdák biztosító szövetkezet” javára 410 kor. 50 fill. s jár. erejéig 1913 évi június hó 5-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján felül foglalt és 892 kor. becsült a következő ingóságok, u. m.: két hintó és bútorok nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a lévai kir. járásbíró 1913-ik évi V: 266—1 számú végzése folytán 410 kor. 50 fill. tökélettel, ennek 1912 évi szeptember hó 1 napjától járó 6% kamatai és eddig összesen felmerült és bíróság megállapított költségei erejéig, Lékéren leendő megtartására 1913. évi jul. hó 5 napjának d. u. 1/3 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legelőbbet ígérőknek szükség esetén becsúron alul is el fognak adatni.

Amennyiben ezen ingóságokat mások is le- és felfoglalatták és azokra kielégítési jogot nverttek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Léván, 1913. június hó 21. napján.

Karácsonyi Pál.
 kir. bír. végrehajtó.

Eladó ház.

Léván Teleky-utca 10. számú ház szabadkézből eladó. Bővebb értesítést ad a tulajdonos vagy megbízottja Dr. Kersák János ügyvéd Léván.

Kiadó lakás.

Léván, Kálnai u. 2. számú házban 3—4 szobás urilakás, kerttel és mellék helyiségekkel f. évi május 1-től kiadó. Bővebbet Szauer Izidor és Mór cégnél Léván.

Automobilvezetőnek

alapos szakszerűséggel kitanít HOFFMANN mérnök Budapest, VI. Szondy-utca 55.
 Díjtalan állásközvetítés.
 Automobil javítások olcsón.

Eladó ház.

Léván Galamb-utca 2. számú ház eladó. Ugyanott egy elegánsan bútorozott szoba is azonnal kiadó.

Táncitanítási értesítés.

Léva város és vidéke nagyra becsült közönségének szives tudomására adom, hogy 1913. június hó 30 án, a Városi szálló színháztermében

Tánckurzust nyitok.

Beiratkozásokat, előjegyzéseket szíveségből Schulcs papirkereskedés fogad el. Június 23-tól személyesen a terem melletti irodában

Diákcsoport tanítása d. u. 5—7-ig.
 Felnőtteké este 8—10-ig. Minden csoportban az One stez és Tivo stez lesz tanítva és a Boston is.

Látványos (vizsga táncok) tanítása!

Különlegességek! Különorak!
 Családok által összeállított külön csoportok tanítását elfogadom!
 Kérném a n. é. közönséget, hogy a beiratkozást lehetőleg a megkezdés előtt eszközölni sziveskedjék.

Szives pártfogást kér

KREUTZ GYULA

ő cs. és k. Fensége Erzsébet főhercegnő volt táncitanítója, több fővárosi leányiskola és a Bencés gimn. állandó tánctanára.

Üzlethelyiség

Egy tágas üzlethelyiség Petőfi utca 2. sz. alatt lakással, pince és mellék helyiségekkel együtt augusztus 1-től kiadó. Bővebbet FROMMER IGNÁCZ, kereskedőnél.

Eladó birtok.

Lévától egy óra járásnyira fekvő 155 kat. hold prima birtok potomon eladó, vagy haszonbérbe több évre kiadó aratás után átvehető. Bővebbet G U R A ÁGOSTON K A S S A. Gazdasági Akadémia címén.

1638—1913 tklvi szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A lévai kir. járásbíró mint tklvi hatóság közhírré teszi hogy Mucsy Lajos végrehajtónak Klukan Istvánné szül. Krajcs Mária végrehajtást szüvevő elleni végrehajtási ügyében a végrehajtási árverést a végrehajtást szüvevő Klukan Istvánné szül. Krajcs Mariának a lévai kir. járásbírósig területén Nyír közreg határában fekvő és a nyíri 24 sztkvben A I 3—6 sor 37/a. 84/a. 104/a és 109/a hrszámú szántó és 1/4 telki közös legelő ingatlanoknak 1/2 részére 1194 korona, a nyíri 60 sztkvben A I 1. 2. sor 26 és 28 hrszámú ház és kertbei 1/2 részére 300 korona kiküldési árban az árverést elrendeli a Viglás Mátyásné szül. Belanyi Julianna javára bekebelezett lakási szolgalmat terhével ha az előbbiséggel bekebelezett levai takarékpénztár követelése biztosítására szükséges 1200 korona vételár ezen szolgalmi jog terhével elterütné, máskülönbén pedig azon szolgalmi jog terhe nélkül még pedig a Vhu 26 § alapján akként, hogy ezen ingatlanok a megállapított kiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron eladottnak nem fognak.

Ezen nyilvános bírói árverés 1913 évi július hó 18 napján d. e. 9 órakor Nyír közreg házaul lesz megtartva.

Az árverési szándékozók tartoznak az ingatlan kiáltási árának 10%-át készpénzben vagy az 1881 évi LX t. cz 42 §-ában jelezett árfolyammal számított és az 1881 évi 3333 számú I. M. R 8 §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban kiküldött kezébe letenni vagy az 1881 évi LX t. cz 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleg elhelyezéséről kiállított szabályzerű elismervényt átzoigáltatni mely kötelezettség alól csak a Vhu 21 §-ában megnevezettek vannak fctmentve.

A kiáltási árnál magasabb ígért esetben a Vhu 25 §-ának megfelelően és az ott jelzett jogkövetkezmények terhe mellett kiegszítendő.

Kelt Léván a kir. járásbírósig mint telek- könyvi hatóságánál 1913 évi április hó 16 napján Pogány s. k. kir. járásbíró.

A kiadmány hiteleül
 Dodek
 kir. tklvvezető

MIELŐTT
 KÉVEKÖTELEKBE
 beálló szükségletét fedezni, hívja fel ajánlattételre
 KERN TESTVÉREK

nagykereskedését Léván

hol a legjobb és legértékesebb
 minőségű kévekötelek
 a legolcsóbban szerezhetők be.

Magyar Állam és Hoffer 8-as újabb **cséplőgép** rendszeresen kijavítva eladó vagy társ kerestetik. **Porubszky Győző** géplakatos Nagysálló Bars megye.

Szíves tudomására adom a t. közönségnek, hogy szövetraktáram kiegészít azon kellemes helyzetbe, hogy

egy férfiöltönyt

a legfinomabb **angol** vagy **hazai** kelméből **ami ezelőtt 80 kor. most 50—55** koronáért állithatom elő, készpénzfizetés mellett. Kérem tehát a kedvező alkalmat felhasználni és ruha szükségletét míg a készlet tart, ilyen — előnyösen nálam beszerezni. —

Kiváló tisztelettel

BORCSANYI GYULA
férfiszabó.

A Hungária

Általános Biztosító Részvénytársaság esztergomi vezérügynöksége, az **Esztergomi Takarékpénztárnál** Esztergomban keres egy bármely középiskolát végzett intelligens, jó megjelenésű fiatalembert gyakornokul havi 70—80 korona kezdő fizetéssel és szép mellékjövedelemmel. Az illető szolgálatba lépésétől számított egy év mulván nyugdíj jogosultsággal bíró véglegesített tisztviselő lesz. Hont, Bars, Esztergom vármegyékben, vagy azok környékén családi összeköttetéssel bírók előnyben. — — — — —

Pályázatok fenti címre küldendők.

Eladó ház.

Honvéd-u. 24. számú ház — kényelmes és modern uri lakás — szabadkézből eladó. — Bővebb felvilágosítást ad a **Kereskedelmi bank Léva.**

Ujonnan berendezett

RUHATELEP.

Nagy választék férfi, fiu, gyermek öltönyök, és férfi felöltőkben, ugyszintén női felöltők, leány és fiu kabátokban. —————

FISCHER NATÁL LÉVA.

Kazinczy-utca 3. szám.

KNAPP DÁVID

mezőgazdasági és varrógépek nagy raktára

Telefon szám: 33. **LÉVÁN.** Telefon szám: 33.

Piactéren, nagy kiterjedésű gépraktárom céljára épült házamban nagy választéku

állandó gépkiallitás van berendezve.

==== Hazai gyártmányu gépek: ====

Világhírű „**RAPID**“ lánczos kutak. „**Alfa Separator**“ tej és vajgazdasági gépek. — Legjobb minőségű takarmánykamrák elkészítése és felállítása jutányos árakban. — **Hofherr** és **Schranz**-féle gőzcséplő készletek, **Ganz**-féle motorok minden nagyságban, valamint minden e szakba vágó gépek és géprészek.

Pigler

Ruhákat fest és tisztít

Léva

Gallérokat vasal

Klapka-utca 22.

A világhírű és legújabb rendszerű

BOLINDER

NYERSOLAJ--MOTOROK

— és azok alkatrészei kizárólag —

Anyos Imre cégnél kaphatók Budapest VI., Podmaniczky-utca 17.

Legkiesőbb nyersolajszükséglet! Feltétlen jótállás! Jutányos árak! Kedvező fizetési feltételek! Felvilágosítás és ingyen árjegyzék!

TELEFON 12-76.

MA moziba megyünk!

Az Apolló mozgószínház szerezsen szketcse.

SZÁMITSA KI AZ UJJAIN

hogy milyen előnnyel jár Önre, ha **KERN TESTVÉREK** fűszer-, gyarmatáru és vasnagykereskedésében vásárol be.

Tenyészkan

4 drb. egy és fél éves mangalicza tenyészkan eladó. Cím e lap kiadó-hivatalában.

AUTÓ

bérelhető

órákra és
napokra

Léván, Városi szálloda.

Eladó ingatlanok.

Néh. NYITRAY FERENC örökösei tulajdonát képező összes ingatlanok egyenként és részletekben is eladók. Bővebb felvilágosítást ad Dr. KMOSKÓ BÉLA ügyvéd, LÉVÁN.

Az új
Berson

gummisarok

tartóssága, rugékonysága,
s eleganciája utólérhetetlen!

Mit kiabál?

hiszen mindenki tudja már, hogy a

MÁGNÁS

CIPŐKRÉM

Minősége kitűnő
puhit, tisztít,
fényesít.

Gyártja: **HERCZEG és GEIGER**
csész. és kir. udvari szállító Budapest.
KAPHATÓ MINDENÜTT.

Besztercebányai Fiúinternátus.

Nevelő intézet, bentlakó és bejáró felső kereskedelmi, polgári, gimnázumi és fémipar iskolai tanulók számára.

Állandó tanári valamint orvosi felügyelet.
Gondos nevelés. — Kitűnő ellátás.

Prospektust kívánatra az internátus igazgatósága Besztercebányán, vagy LÁZÁR EMIL Léván ingyen és bérmentve küld.

Vendéglő megnyitás.

Tisztelettel hozom tudomására a nagyérdemű közönségnek, hogy Léván, a Kálvin-udvar című bérházban, egy a mai kor igényeinek megfelelő, tisztán és elegánsan butorozott, szervezött

VENDÉGLŐT

rendezek be. Főtörekvésem az lesz, hogy már eddig is jól ismert izletes, magyaros, jó konyhával, mint tisztán kezelt italokkal, a közönség támogatását megnyerjem. Délelőtt zóna reggeliket, válogatott déli ebédeket, (abonamák) ozsonnákat és vacsorákat szolgálok fel t. vendégeimnek. — Frissen csapolt barna és világos sörökkel, valamint tisztán kezelt jó italokkal a nap bármely órájában szolgálok.

Tisztelettel **JESZENSZKI ISTVÁN** vendéglős.
Abonomák házhoz is adatnak.

Valóban

"Zorgyurkín"

segít a
nagyyszerű és
utólérhetetlen
Rovar
ölő

„Vásárolják csak üvegekben“.

Kapható

Léván:
Engel József és fia
Kern testvérek
Kuapp Ignác
Pollák Kálmán
Heksch Illés
Kertész Lajos

Ipolyságon:
Dombo K. u. Brack I.
Berczeller M.
Ivots Andor
Csóka József
Weinberger Mór

Ujbányán:
Czervinka M.
Heinrich Ede
Verebélyen:
Czirok István
Erdei József

Pollák Zsigmond
Rosenzweig Bertalan
Zsarnócán:
Fűszek Győző
Veichher Isidor